

PLA DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE L'AJUNTAMENT D'ALCANAR

Gener 2017

AJUNTAMENT D'ALCANAR

Montsià (Tarragona)

Codi Postal 43530 - C.I.F. - P 4300400 A - Registre Entitats: 01430043

ÍNDIX

- 1. Introducció**
- 2. Diagnosi de la situació**
- 3. Consideracions prèvies**
- 4. Qui hauria de participar?**
- 5. Com s'organitza la participació?**
- 6. En què es vol que es participi?**
- 7. Conclusions**

1.- Introducció

L'objecte d'aquest treball es la realització del Pla de Participació de l'Ajuntament d'Alcanar, com a full de ruta de la regidoria de participació ciutadana com a subjecte principal i més enllà, el conjunt de l'Ajuntament i del municipi d'Alcanar.

Com no podia ser d'una altra manera aquest pla de participació s'ha volgut fer amb la col·laboració dels ciutadans i ciutadanes del nostre poble. Per això s'ha dissenyat una metodologia consistent amb sessions de debat, primer amb l'equip de govern i després amb totes les entitats i consells consultius al nostre abast, dividits per grups de treball territorials i sectorials.

En aquestes reunions, que han durat aproximadament tres mesos, entre juny i setembre de 2015, s'ha fet un balanç de la política participativa de l'Ajuntament determinant el que s'ha fet be i el que s'ha fet malament i els aspectes a millorar o a modificar en funció a la relació entre la corporació i la ciutadania.

També s'ha identificat aquells aspectes en que la ciutadania reclama poder fer sentir la seva veu i en quins àmbits els hi interessaria participar directament.

Es va iniciar una fase de retorn que durarà aproximadament dos mesos més on les entitats van poder fer les modificacions o aportacions que van considerar més adients. Un cop recollides es va elaborar el pla definitiu que serà elevat als àmbits corresponents per a la seva aprovació si procedeix.

2.- Diagnòstic de la Participació Ciutadana a Alcanar

La metodologia utilitzada per la realització del diagnòstic sobre la participació ciutadana a Alcanar ha estat l'avaluació de l'estructura, els recursos i la normativa municipal, l'organització i la coordinació municipal i altres dades d'interès relatives al context sociodemogràfic, econòmic i comunitari. Per tal de dur a terme el mateix, han estat utilitzades les següents fonts d'informació:

- Reunions successives en la fase d'identificació amb l'equip polític i tècnic.
- Conclusions i relatoria de la sessió de treball amb l'equip de govern.
- Identificació de les principals fortaleses i debilitats en relació a la participació ciutadana.
- Entrevistes semi-estructurades als responsables públics i a càrrecs tècnics que faran seguiment al pla de participació ciutadana.
- Anàlisi documental, qualitatiu i quantitatiu, i de context sociodemogràfic,

A continuació es poden veure algunes variables i indicadors considerats en el diagnòstic:

CONTEXT DEMOGRÀFIC I SOCIOECONÒMIC COMUNITARI	Dades demogràfiques i poblacionals Indicadors socioeconòmics Variables sociocomunitàries
ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL I NORMATIVA	Estructura i composició municipal Organització i transversalitat municipal Coordinació interna i externa Normativa existent
INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ	Canals d'informació i comunicació Continguts i agents que intervenen Noves tecnologies i xarxes socials
MITJANS I CANALS DE PARTICIPACIÓ	Principals espais i/o processos participatius Òrgans i canals existents
TEIXIT ASSOCIATIU	Composició i distribució territorial i sectorial de les associacions

Anàlisi del context, dades demogràfiques i socioeconòmiques

Les dades obtingudes a l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) per l'any 2014 ens mostren la següent fotografia del municipi d'Alcanar.

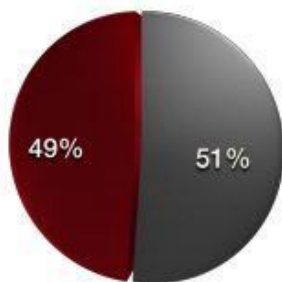
- ANÀLISIS POBLACIONAL: XIFRES DEMOGRÀFIQUES

La densitat de població és de 205 habitants per Km², xifra que es troba per sobre de la mitjana a la Comarca del Montsià (95 hab/Km²) i per sota de la mitjana a Catalunya

(234 hab/km²). El total de població és de 9.637 habitants amb la següent distribució per sexe, per grups d'edat i alhora, aquests grups d'edat, la seva distribució per sexe.

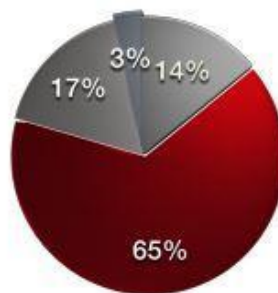
Així doncs, el 51% de la població canareva són homes respecte el 49% dels 9.637 habitants segons les dades obtingudes per l'any 2014. Del total de població, el major percentatge ve representat pel grup d'edat de 15 a 64 anys, del qual el 52% són homes i el 48% dones. La xifra que més destaca és la composició del primer grup d'edat de 85 anys i més que correspon al 3% de la població i destaca perquè el 64% són dones i el restant 36% són homes.

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER SEXE

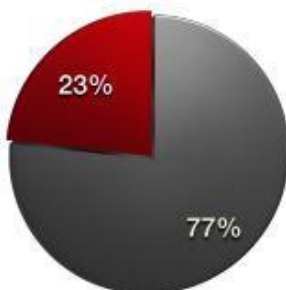
- Percentatge d'Homes
- Percentatge de Dones

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER GRUPS D'EDAT

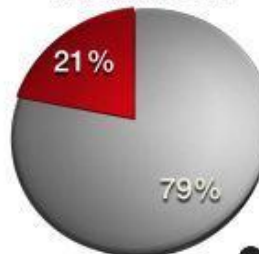
- De 0 a 14 anys
- De 15 a 64 anys
- De 65 a 84 anys
- De 85 anys i més

DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITAT I SEXE

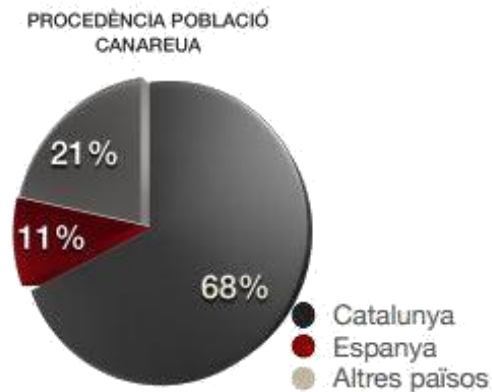
- Homes estrangers
- Homes autòctons

DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITAT I SEXE

- Dones autòctones
- Dones estrangeres

ESTRUCTURA COMUNITÀRIA

Anàlisi de la normativa municipal

Esdevé clau l'anàlisi de la normativa existent. En aquest cas, havent avaluat el Reglament Orgànic Municipal (ROM) així com també els Reglaments que regulen el Consell Municipal de Joventut, el Consell Escolar Municipal i el Consell Municipal de Medi ambient on s'estipulen que aquests òrgans esdevenen òrgans de consulta i participació ciutadana en els sectors específics (Joventut, Ensenyament no universitari dins l'àmbit municipal i Medi ambient) s'estableixen la següent valoració:

De l'anàlisi documental realitzat sobre el Reglament Orgànic Municipal aprovat el 7 de novembre de 1995 es conclou que si bé aquest regula els debats al Ple en el seu article 7è, d'altra banda no contempla el dret a la participació i els drets vinculants amb la ciutadania (informació, petició, deliberació o accés a indicadors municipals). L'article 5è d'aquests mateix, Publicat de les sessions del Ple, estableix específicament que el públic assistent no podrà intervenir ni es permeten manifestacions d'assentiment o dissentiment durant el mateix.

Seria molt adient que al ROM es definissin els canals de participació, com per exemple, la possibilitat d'accés a la documentació municipal, de realitzar propostes d'actuació en matèria de competència municipal o inclús vinculades a temes que estan en vies de presa de decisió o la iniciativa ciutadana. Alhora, seria molt convenient també que el ROM remetés tota la regulació de la participació ciutadana al reglament corresponent.

Anàlisi dels canals d'informació i comunicació

La informació (el seu accés i la seva difusió) és un pilar fonamental de la participació ciutadana.

Analitzant quins són actualment els mitjans d'informació i comunicació municipal a Alcanar s'observa el butlletí informatiu Alcanar, edició municipal impresa per Alcanar Les Cases d'Alcanar Alcanar-Platja. Està obert a totes les persones que volen col·laborar a qualsevol de les seves seccions. La seva distribució no és gratuïta però i el preu de venda és de 1,70€. Alhora, el format és impressió física però no digital. Els seus col·laboradors/es són tant associacions, entitats com persones a títol individual.

Pel que fa al web municipal (www.alcanar.cat) tant l'estètica com la utilitat d'aquesta necessitaria de certa revisió en tant que l'accés a la informació és un dels pilars fonamentals de la participació ciutadana.

Si s'analitza la informació comptable i pressupostària inclosa al web municipal, es pot veure que existeix un epígraf específic sobre transparència en el que es posa a disposició de la ciutadania informació pública de caràcter institucional, organitzatiu i econòmic.

En aquest epígraf sobre transparència es detallen els òrgans col·legiats i la periodicitat amb la que es reuneixen, publicant-se també les actes de plens. Es mostren els pressupostos anuals i la relació d'entitats i organismes amb els quals l'Ajuntament manté convenis i subvencions, oferint-se les dades sobre els principals adjudicataris i proveïdors d'obres i serveis de l'Ajuntament. També s'inclouen les retribucions i assignacions que reben els càrrecs electes per les seves funcions.

L'objectiu és millorar el bon govern i, en aquest sentit, caldria anar incloent més epígrafs amb altres dades i que la ciutadania tingui accés a la informació més rellevant de l'actuació del govern municipal.

Avaluació dels canals de participació ciutadana existents

En aquest epígraf hem volgut analitzar quins han estat els processos de participació i debat públic i els canals d'iniciativa ciutadana (intervencions al Ple Municipal, dret d'audiència o consulta popular) que han estat implementats fins el moment, si és que existeixen, així com els principals espais participatius existents en els darrers 10 anys, i si existeixen òrgans estables.

Finalment, aquest epígraf vol posar en relleu l'anàlisi de l'existència o no de projectes de ciutat en àmbits com educació, medi ambient, etc.

Per l'anàlisi realitzat es constata que la regulació que es fa dels canals de participació ciutadana actuals es realitza a través del ROM i que aquest els contempla en els seus articles 5è (Publicitat de les sessions del ple) i 7è (Dels debats del Ple) on s'estableix que el públic assistent a les sessions no podrà intervenir i que només es podrà fer ús de la paraula amb autorització prèvia de l'alcalde, entre d'altres aspectes vinculats amb la participació ciutadana.

Aquesta és la única regulació en l'actualitat.

Anàlisi del teixit associatiu

Pel que fa al teixit associatiu, en aquest apartat hem volgut analitzar quin és el nombre d'entitats que estan registrades al municipi, així com també les associacions de veïns, i quin volum representen aquestes, el seu grau de diversitat, la distribució territorial i el nivell d'associació en relació al municipi.

També és important analitzar quins grups informals existeixen i els mecanismes de suport a l'acció comunitària, el suport logístic, d'assessorament formació i els ajuts econòmics que reben. En aquest sentit, destaquem que el municipi d'Alcanar disposa d'un ric teixit associatiu amb pluralitat d'entitats de l'àmbit cultural, esportiu, social i veïnal. El nombre total d'aquestes segons les dades que disposem és d'aproximadament un total de 60 entitats locals que impulsen activitats de diferents tipologies. Alhora, cal destacar que segons la sessió de treball duta a terme amb els responsables de diferents àrees del consistori, les relacions entre aquestes i el consistori són històricament molt properes i que existeix la voluntat de millorar l'apropament mutu i el diàleg.

○ SOCIOGRAMA I MAPA D'ACTORS

A continuació, es presenta el mapa d'actors i sociograma elaborat en relació a l'àmbit de la participació ciutadana i les relacions de transversalitat que s'hi defineixen.

Tal com es pot observar en el sociograma elaborat i que es presenta a continuació, la Regidoria de Participació Ciutadana pot establir vincles transversals amb les diferents regidories, àrees, comissions informatives, associacions, etc. La seva transversalitat fa que el diàleg sigui especialment directe amb Alcaldia, amb les regidories de Mitjans de Comunicació/Urbanisme, Patrimoni i Ordenació Territorial/ Governació, Medi-ambient, Joventut, amb la Comissió Informativa Alcanar Participatiu i amb les següents entitats o unitats temàtiques:

Llar de Jubilats i Pensionistes

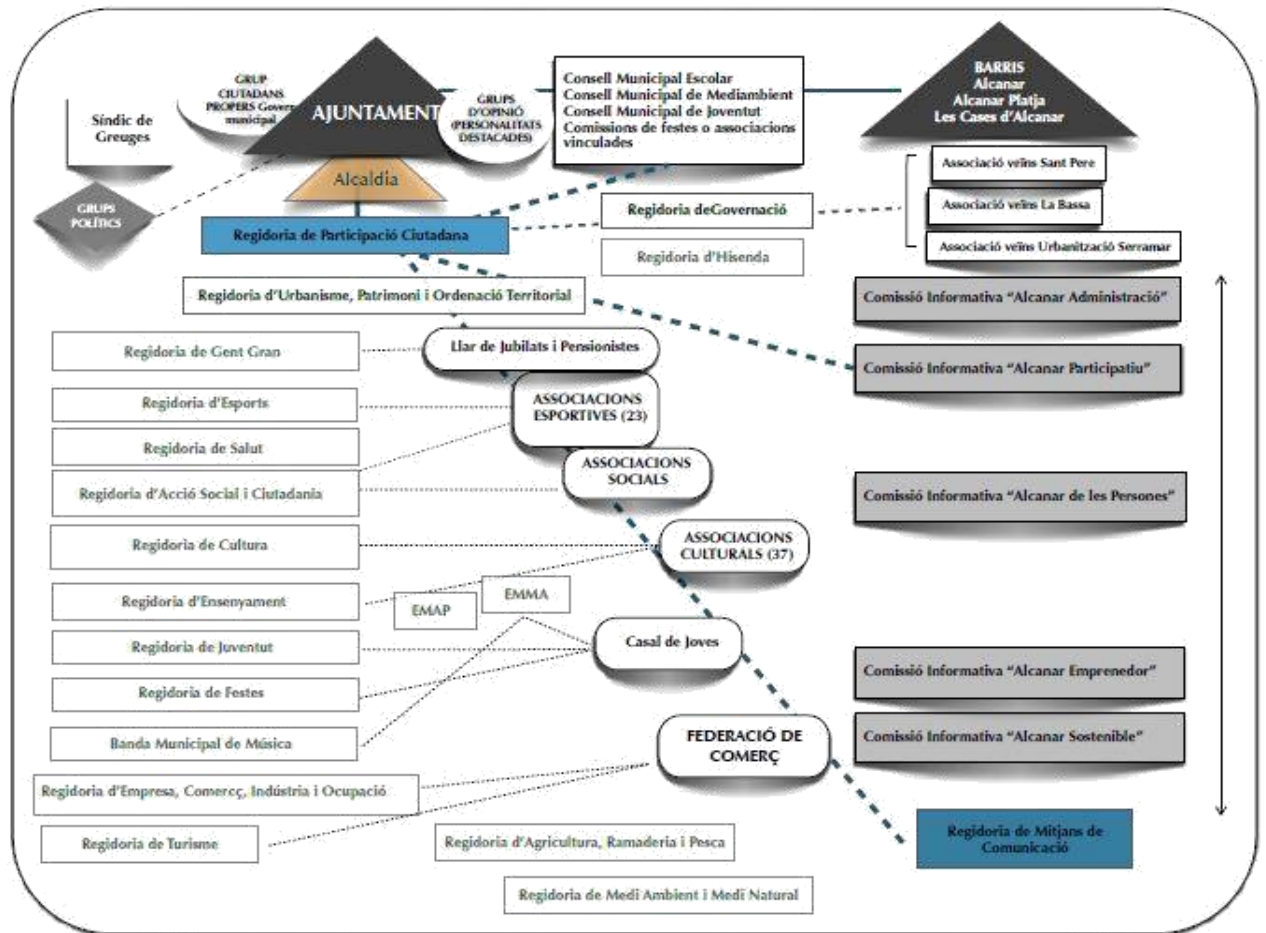
Associacions Esportives

Associacions Socials

Associacions Culturals

Casal de Joves

Alhora, aquestes unitats tenen la seva relació bilateral amb les diferents regidories responsables de la temàtica fet que fa necessària la triangulació en la comunicació i en la informació, és a dir, més transversalitat amb la Regidoria de Participació Ciutadana.

Aportacions ciutadanes al debat

Dins el procés d'elaboració d'aquest Pla de Participació s'han mantingut diverses reunions amb les entitats ciutadanes d'Alcanar.

Els resultats de les diferents reunions mantingudes amb les entitats i els consells sectorials són els que es detallen a continuació:

A) La ciutadania vincula al concepte de Participació Ciutadana a les següents idees:

- transparència
- proposta
- opinió
- atenció
- col·laboració
- comunicació

- resolució
- sinceritat
- relació
- imparcialitat
- motivació
- compromís
- coordinació

B) Els conceptes més utilitzats i amb els que la ciutadania se sent més identificada en relació a la participació ciutadana són: **Compromís, sinceritat, comunicació i coordinació.**

C) Les entitats i consells sectorials consideren que des de l'Ajuntament s'està realitzant correctament són l'ajuda, atenció, proximitat i compromís en relació a la participació.

D) Les entitats consideren que existeixen qüestions que caldria resoldre, tal com a continuació es detalla:

- Manca d'agilitat en les respostes
- Procediment lent amb les instàncies
- Pocs recursos administratius
- Manca de seguiment del procediment a l'hora de resoldre incidències
- Falta de Participació de la gent en les decisions

E) D'aquesta consulta portada a terme amb les entitats i consells sectorials es destaca que la participació ciutadana cal dirigir-la a tota la ciutadania per aquells projectes importants i que caldrà dur a terme consultes sectorials segons l'àmbit.

F) Finalment i vinculat a les vies a través de les quals portar a terme la participació ciutadana, d'aquesta consulta destaquem les següents:

- Participació de les entitats en plens i comissions
- Xarxes socials
- Mitjançant una carpa itinerant de l'ajuntament
- Mitjançant urnes a l'ajuntament per a votar després de repartir butlletes per totes les cases

3.- Algunes consideracions prèvies

Abans d'entrar en el detall de la proposta de continguts del Pla Director de Participació Ciutadana es voldrien fer algunes consideracions prèvies.

En primer lloc, considerar que cal abordar la participació ciutadana com a una política integrada en l'acció municipal vinculada a una filosofia d'actuació determinada que aposta per la qualitat democràtica i que impregna totes i cada una de les facetes de l'estructura i de l'acció municipal.

Amb aquesta perspectiva, l'equip de govern ha d'incorporar les polítiques de participació ciutadana a partir d'una voluntat de transparència, diàleg, proximitat i coresponsabilitat.

Pensar també que no és una tasca només del responsable de la regidoria de participació ciutadana, és una tasca del conjunt de l'ajuntament i que comptarà amb el lideratge polític de l'Alcalde.

En segon lloc, es important afirmar que per fer viables les polítiques de participació ciutadana, no es suficient amb la voluntat política, cal que es creïn determinades condicions sense les quals serà molt difícil, per no dir impossible, que puguin prosperar. Conseqüentment, la primera mesura d'un pla de participació serà començar a treballar per a assolir aquestes condicions .

A continuació s'apunten algunes mesures en aquest sentit:

Condicions necessàries:

Transparència informativa de l'acció de govern i de la gestió de les polítiques públiques municipals. **Sense informació no hi ha participació.**

La dimensió informativa en la participació ciutadana emergeix com un element clau. Si es vol generar una participació activa per part de la ciutadania, cal generar bons canals d'informació i comunicació. En primer lloc, per donar a conèixer els projectes i els canals de participació d'Alcanar a la ciutadania per intentar arribar al màxim nombre de ciutadans més enllà dels agents que habitualment ja participen. I, en segon lloc, per generar opinions i aportacions informades per part dels agents socials implicats en els projectes.

Cal la visibilització de les actuacions participatives i del model de la participació ciutadana com a component de l'actuació municipal. Cal que l'Ajuntament adopti un model de participació ciutadana positiu i coherent i l'incorpori dins de la imatge corporativa com a element de qualitat.

Adequació de l'organització municipal per a afavorir la millora de la participació ciutadana a partir dels següents punts:

- Administració accessible.** Cal que els circuits d'atenció a la ciutadania siguin clars i senzills. L'atenció al ciutadà és la primera cara de l'ajuntament, la primera interlocució i, conseqüentment, la primera línia de la participació. S'ha d'analitzar la necessitat d'una reestructuració dels actuals serveis de l'Ajuntament, vist que el seu índex de valoració per part de la ciutadania no és excessivament elevat. Si no es possible la mateixa, s'apunta la creació d'una **Oficina d'Atenció al Ciutadà**. L'OAC s'encarregarà de l'atenció directa a la ciutadania, els primers agents de la participació i la recepció i canalització de les instàncies, les queixes i els suggeriments.
- Descentralització.** Promoure l'administració de proximitat com a pas necessari per a fomentar la implicació de la ciutadania en els afers públics que els afecten.

S'apunta la **creació de Consells de les Cases** i d'Alcanar Platja.

- Transversalitat i coordinació** entre àrees i equips municipals.

Caldrà tenir cura d'adequar el consistori com a promotor o facilitador de processos de participació ciutadana, per aconseguir-ho caldrà difondre el Pla Director de Participació Ciutadana en el seu si.

L'organització de la participació municipal ha de definir un model que permeti la identificació i ordenació de les diferents dimensions de la participació sota un sistema coherent i transversal. La definició del model de participació ciutadana va més enllà de la suma de processos de participació aïllats, comporta definir uns criteris de funcionament i identificar uns canals estables i puntuals de participació que garanteixin l'eficiència del sistema.

Cal tenir present que no tots els instruments o canals de participació ciutadana depenen de la regidoria de Participació Ciutadana, sinó que les diferents regidories han de desenvolupar tasques vinculades a aquest àmbit i, per tant, s'ha de tenir en compte tota l'estructura municipal i el seu vincle amb l'àrea de participació. Tanmateix, si bé el paper de la regidoria de participació ciutadana

és cabdal com a referent municipal en aquest àmbit, és responsabilitat de totes les àrees planificar els seus propis processos participatius en base als criteris generals que recull aquest Pla Director. La participació ciutadana no depèn d'una sola àrea sinó de tota l'organització municipal. És important destacar que el lideratge del funcionament transversal dintre l'organització recau en alcaldia. S'ha de tenir present que la transversalitat no depèn de l'organigrama que generem sinó del vincle entre els diferents agents del procés.

Elaboració estructures reglamentàries

Serà molt important donar cobertura a les polítiques de participació que es vagin implementant a partir de l'establiment i/o modificació de els reglaments municipals a fi de que aquestes polítiques no depenguin només de la voluntat de l'equip de govern de torn. Es proposen en aquest sentit les següents iniciatives:

- Modificació del Reglament Orgànic Municipal (ROM)
- Elaboració d'un reglament municipal de participació ciutadana

Es proposa en aquest sentit l'elaboració d'un ROM obert, que derivi els elements de participació cap als reglaments. També s'ha de regular un nou format dels plens amb la possibilitat d'intervenció als plens: torn obert de preguntes temes generals/paraula als plens, prèvia petició formal i documentada en temes que afectin directament els ciutadans que hi vulguin participar, etc.

Finalment i un cop fixades en aquesta introducció les "condicions prèvies" passarem a elaborar pròpiament la proposta del Pla de Participació Ciutadana a partir de la resposta a tres qüestions clau:

- Qui hauria de participar?**
- En què es vol que es participi?**
- Com s'organitza la participació?**

4.- Qui hauria de participar?

La primera pregunta que ens haurem de fer i que d'alguna manera condicionarà tot el model de participació d'Alcanar és: Qui hauria de participar? O dit d'una altra manera: cap a qui orientem tota la nostra política participativa?

Tots els veïns i veïnes d'Alcanar. Però tot i ser una resposta evident, no deixa de ser relativa. Aquest, el "tots i totes", seria en tot cas el públic objectiu, però seria un error pensar que això és possible.

Si ho analitzem una mica veurem que, per exemple, en les darreres eleccions municipals a Alcanar el percentatge de participació va ser relativament baix, lluny del 100% que significaria el "tots". I, un altre exemple: Els famosos pressupostos participatius de Portoalegre, paradigma de la participació ciutadana i exemple a seguir des de els anys 90, en cap cas van superar mai la xifra del 10% de participació. I sempre s'han considerat un èxit.

Cal també trencar mites: Pensar que les persones, de per si, no participen. Els ciutadans i les ciutadanes tenen altres preocupacions i sovint delegen en els seus representants la resolució dels seus problemes quotidians i la gestió del seu dia a dia. L'experiència de 36 anys de democràcia municipal ens diu que solen participar amb major percentatge els amics i militants dels partits polítics i els membres de les associacions, o s' intenta col·laborar quan sorgeixen temes relacionats amb problemàtiques que afecten personalment l'interessat/a

Això ens ha de portar a reflexionar i a afirmar amb contundència que l'important de les polítiques de participació no és la quantitat si no la qualitat de la mateixa i les possibilitats reals de poder participar.

És a dir podem afirmar que **l'essencial de la participació no és que tothom participi, és que tothom que vulgui participar pugui fer-ho**, que és molt diferent.

Conseqüentment, el model de participació que s'haurà de construir haurà de ser molt flexible, a la carta, pensat per a totes les necessitats i totes les possibilitats. Des de les persones que desitgen participar cada dia en la gestió del govern fins a aquelles que ni s'ho han plantejat però que en algun moment puntual, tenen la necessitat o la voluntat de fer arribar la seva opinió a l'Ajuntament.

Tot el que s'ha comentat fins ara en relació als límits quantitius de la participació no vol dir però que un dels objectius d'aquesta política ha de ser incrementar el nombre de persones que es comprometin en la gestió de la seva ciutat.

Això s'aconsegueix amb polítiques actives de participació, ampliant la xarxa d'opcions participatives i obrint canals proactius de comunicació i interlocució amb l'Ajuntament.

S'ha de reiterar que **la participació ciutadana és una política educativa de les ciutats**, crea ciutadania, cohesió social, implicació en la comunitat, apropa el govern a les persones i enforteix les institucions democràtiques.

Pensem que una ciutadania activa és la millor garantia per fer una democràcia funcional. És impossible construir una democràcia de qualitat sense demòcrates i **la participació és la millor escola de democràcia**. De la mateixa manera una rica vida associativa contribueix a vertebrar la societat i consegüentment a enfortir la democràcia.

Com s'ha dit anteriorment ampliar la base participativa és una opció estratègica. No només per qüestió de qualitat democràtica, si no també per evitar un dels perills de la participació "tradicional": Que sempre s'interlocuta amb els mateixos: les mateixes persones, les mateixes entitats, i sovint amb les mateixes persones en representació d'entitats diverses. Aquest fenomen crea una "elit participativa" que actua com a muralla per arribar al conjunt de la població i causa la percepció equivocada de que parlant i consensuant amb aquesta "elit" ja es parla amb tot el poble.

Cal donar un gran salt endavant i implementar polítiques que tinguin en compte el conjunt de la població. Saltar aquesta muralla és un objectiu determinant no exempt de dificultats.

A més, la participació "tradicional", basada essencialment en les associacions i entitats presenta dos problemes essencials:

Primer: Les associacions, com a únic factor participatiu, no tenen capacitat per a decidir sobre els interessos, inquietuds o problemàtiques de la resta de la ciutadania

Segon: Sovint els dirigents de les associacions no representen al conjunt del pensament dels associats de les mateixes.

Com a resum doncs, **el públic a qui és demana que participi seria efectivament al conjunt de la població, tant a la ciutadania associada com la no associada** i, potser, amb un accent cap a aquest darrer col·lectiu, com a una certa discriminació positiva.

Finalment, en altres apartats s'aprofundirà en les metodologies i les propostes per a aconseguir aquests objectius, però correspon a aquest capítol apuntar una de les mesures que es considera essencial per implicar al conjunt de la ciutadania en els afers d'Alcanar: la creació del **Registre Ciutadà**.

El Registre Ciutadà pretén ser una de les bases de les polítiques de participació d'Alcanar.

Com el seu nom indica el Registre Ciutadà es un registre on totes les persones interessades en participar en la gestió de la ciutat poden apuntar-se. L'objectiu es disposar d'una massa crítica de ciutadans i ciutadanes potencialment actius amb els que interlocutar permanentment, fer-los arribar les propostes del govern, rebre els seus suggeriments i ser informats de la gestió de l'ajuntament.

Algunes activitats vinculades als membres del Registre Ciutadà:

☐ Rebre el butlletí electrònic de l'Ajuntament
☐ Participar en les consultes ciutadanes on line
☐ Participar en les consultes sectorials o per àmbits d'interès
☐ Ser consultat pel govern
☐ Fer arribar suggeriments i queixes
☐ Proposar iniciatives i actuacions
☐ Ser convocat a les audiències públiques
☐ Rebre la informació del Ple

Com a més ampli sigui l'esmentat registre més garanties hi haurà de que les consultes siguin més representatives, més substantives les opinions i més generalitzada la relació entre l'Ajuntament i les persones amb voluntat de participar activament en la vida de la ciutat.

Un objectiu important és el registre del 5% de la població en un període de dos anys.

Per aconseguir-ho caldrà que un dels eixos de la campanya de comunicació de la participació a Alcanar sigui la promoció del registre mitjançant les eines de les que disposem.

Les dues vies per inscriure's al Registre seran la web municipal, en cas que n'hi hagi, i uns fulletons editats que seran distribuïts a centres i equipaments públics així com a comerços col·laboradors (forns, farmàcies, etc).

La via habitual de comunicació amb els membres del Registre serà el correu electrònic, tot hi que per aquelles persones que no en disposen s'haurà d'utilitzar el correu postal.

Per a que això sigui possible, i com a pas previ –tal com s'ha apuntat anteriorment-serà indispensable implementar una política informativa contundent i transparent. Sense la comunicació –i per tant el coneixement de les coses que es fan- no hi ha possibilitats de participar. **Sense informació no hi ha participació.**

En aquest sentit, la creació d'una web de participació dins el web municipal, la potenciació de la ràdio, i la creació d'un newsletter amb una bona llista de distribució que inclogui als membres del registre ciutadà seran mesures idònies la col·laboració veïnal sigui un èxit al nostre municipi.

5.- Contingut de la Participació: En què es vol que es participi?

El més important d'un pla de participació, a banda de tenir clar els instruments i els actors de la mateixa, es determinar quin és el seu abast i el seu contingut. Cal trobar la justa mida entre el full en blanc ofert pel govern i omplert per la ciutadania, cosa que impossibilita l'eficàcia i l'eficiència de l'acció del govern i la improvisació o l'actitud seguidista, reactiva, defensiva o preventiva davant les demandes ciutadanes.

S'ha dit moltes vegades, i ara convé reiterar-ho, que la participació ciutadana –com qualsevol altra política pública- no s'improvisa, s'ha de planificar, definir-ne els continguts i l'abast de la mateixa.

Tanmateix, cal tenir en compte que l'equip de govern segueix un programa d'actuació que ha estat referendat per les urnes i té l'obligació democràtica i moral d'implementar-lo. **Conseqüentment, la democràcia participativa s'ha d'entendre com un complement i una ampliació de la democràcia representativa.**

La participació no és el mecanisme per aconseguir allò que no s'ha obtingut legítimament per les urnes.

Cercar doncs l'equilibri just és i ha de ser un objectiu determinant.

Com sempre la solució està en el consens. Es proposa que abans d'entrar en matèria s'elabori el que anomenem **"L'agenda de la participació ciutadana"**. Aquesta agenda contindrà totes aquelles actuacions que tindran contingut participatiu i definirà l'abast i el nivell de la participació i els subjectes cridats a participar.

Seria convenient realitzar-la a l'any natural. S'hauria d'elaborar a proposta del govern i fer-la passar, pel seu consens, per òrgans participatius i pujar-la al portal web.

S'hauran d'implementar els mecanismes per a garantir que les propostes de la ciutadania i de la societat civil puguin ser avaluades i en el seu cas incorporades.

L'Agenda però, no és només un instrument d'acció exterior, al l'inrevés, ens marca les línies de treball i les accions a desenvolupar per a posar en marxa el Pla Director de Participació Ciutadana. A continuació s'identifiquen alguns àmbits d'actuació i algunes línies concretes a desenvolupar en el desplegament de la mateixa:

- Establir l'Agenda de la Participació Ciutadana en els espais polítics de direcció i transparència: Junta de Govern. En aquests espais s'han de definir els projectes i canals municipals que es desenvoluparan amb participació i preveure el pressupost corresponent en el moment d'aprovació

dels pressupostos generals. Després cada regidoria definirà els objectius i les actuacions pròpies, tenint en compte la perspectiva participativa.

- Planificar les reunions d'equip de govern a fi que contemplin en la seva ordre del dia la participació ciutadana.
- Vetllar per la coordinació tècnica per garantir el bon desenvolupament dels programes definits i optimitzar recursos.
- Vetllar per la coordinació del servei o les estructures de participació amb la resta de serveis o àrees.
- Impulsar la formació en participació ciutadana de tots els agents implicats: polítics, tècnics i ciutadania.

Com s'ha dit abans aquest és un tema molt lligat a la vida municipal i que en cada moment i conjuntura serà convenient portar a participació una o altra matèria. Malgrat tot i depenent de l'aparell administratiu i els recursos humans dels qual disposa l'ajuntament, és recomana a nivell general els següents temes:

- Processos de participació en si mateixos o de modificació de normatives municipals o sectorials.
- Actuacions municipals d'interès general de ciutat
- Actuacions municipals d'àmbit específic
- Planificació urbanística
- PUOS
- POUM
- Pla d'equipaments
- Plans d'actuació municipal
- Plans sectorials generals (violència de gènere, plans de joventut, plans d'igualtat, plans de convivència, plans de turisme, etc...)
- Continguts festes
- Definició i determinació de projectes d'inversió
- Definició i determinació de projectes de manteniment de l'espai públic.
- Pressupostos participatius.

Ara bé, i amb caràcter general, independentment de “l’agenda participativa” específica es promouran alhora actuacions que ampliïn el nivell de participació, com ara:

- la implicació de la ciutadania en la gestió de programes, serveis i equipaments públics
- consultes ciutadanes sobre temes rellevants per a la ciutat, de caràcter general o de caràcter sectorial.

D'altra banda i per finalitzar, cal tenir en compte que quan s'iniciï un procés participatiu, caldrà explicar d'entrada, junt amb els objectius del procés, l'abast i els límits de les aportacions ciutadanes, a fi de prevenir la creació d'expectatives sense fonament. Caldrà que es destinin els mitjans necessaris per animar la ciutadania a prendre part, mitjançant les modalitats i canals previstos, en el procés obert, sempre i quan sigui possible.

6.- Estructura de la participació: Com s'ha de participar?

Un cop definits els conceptes més importants de les polítiques de participació que són el “sobre què s'ha de participar” i el “qui ha de participar”, tocaria determinar el com i de quina manera s'hauria d'estructurar la participació.

Podríem definir dos nivells de participació: **la participació formal** i **la participació puntual**.

Participació formal

Podríem definir la participació formal com aquella participació de caràcter periòdic, que s'implementa a partir d'estructures regulars de participació i que tenen un caràcter permanent i estable, funcionen a partir d'un reglament i tenen com a característica important que limiten la participació activa als membres que els componen.

En aquest sentit el nou ROM i el nou reglament de participació que s'haurà de fer, hauria de contenir els reglaments específics per aquests òrgans a fi de que es puguin establir les pautes de funcionament dels mateixos.

Per Alcanar es proposen les següents estructures:

- Consells Sectorials
- Consells de les Cases i Alcanar Platja
- Audiències Ciutadanes
- Comissions de Seguiment d'equipaments i serveis municipals.

Consells Sectorials

Es proposa la revisió dels actuals consells sectorials d'Alcanar, dels seus reglaments i la seva homogeneïtzació (en el cas que sigui possible, degut a que, alguns, como el Consell Escolar Municipal, ve regulat ja per llei) de la seva composició i funcions.

En línies generals, la funció i les iniciatives dels consells serien:

Contribuir a la diagnosi sectorial de la ciutat, elaborar propostes d'actuació i avaluar i fer seguiment de l'acció municipal respecte a cada un dels àmbit sectorials.

Emetre opinió sobre la proposta del Pla d'actuació municipal i de la proposta dels pressupostos del seu sector, així com d'aquells aspectes, programes o iniciatives sectorials considerades d'especial interès.

Periòdicament, i com a mínim un cop l'any, el Consell passarà comptes de la seva activitat a totes les entitats del sector mitjançant una trobada, sense detriment d'altres mecanismes possibles (pàgina web, circulars...).

Consells de Barri

Es proposa la creació dels Consells **d'Alcanar Platja i les Cases**

Són els òrgans desconcentrats de participació territorial més propers als ciutadans i ciutadanes, dels quals es dota l'Ajuntament, per assessorar-se i rebre propostes de la ciutadania respecte a les necessitats i el funcionament del barri i del municipi, per a millorar la gestió fent-la més transparent i més democràtica, i apropant les decisions a la ciutadania.

Els Consells de les Cases i Alcanar platja esdevenen essencials per aproximar la gestió municipal a les realitats dels ciutadans i aborden diferents objectius. Les seves funcions bàsiques van encaminades a permetre la màxima participació dels veïns i veïnes, col·lectius i entitats en l'activitat pública, facilitar la més àmplia informació i publicitat sobre les seves activitats i acords; garantir l'efectivitat dels drets i els deures dels veïns i veïnes i fomentar l'associacionisme.

Els consells de les Cases i Alcanar Platja han de conèixer les actuacions que el municipi realitzarà en seu àmbit territorial. Així mateix poden iniciar i promoure processos participatius en el seu territori, sent essencials en el desenvolupament dels pressupostos participatius i poden proposar assumpte al Ple d'Alcanar vinculats a qualsevol problemàtica del seu territori.

Els Consells de les Cases i Alcanar Platja seran presidits per un regidor/a nomenat per l'Alcalde i per un vicepresident escollit entre les persones del plenari en la primera sessió que es celebri. El seu mandat coincidirà amb la durada de la legislatura.

Audiències Ciutadanes

Es proposa la celebració d'Audiències ciutadanes enteses com assemblees obertes al conjunt de la ciutadania. Hi hauran tres tipus: ordinàries i extraordinàries.

Ordinàries:

Una per any, l'espai on els ciutadans i les ciutadanes podran realitzar preguntes, reclamacions, suggeriments i qualsevol altre tema que tingui a veure amb la vida del municipi. A través del web municipal es donarà compte del recorregut i resolució de les mateixes.

Extraordinàries:

Seran aquelles convocades per l'ajuntament amb motiu d'algun assumpte d'especial rellevància que interessi debatre amb la ciutadania i amb motiu de l'inici o final d'algun procés de participació d'àmbit de ciutat.

Seran presidides per l'Alcalde/essa o regidor/a en qui delegi

Comissions de Seguiment d'equipaments municipals.

Es proposa la creació de comissions de seguiment en tots els equipaments municipals. La seva funció serà la fixació de compromisos de qualitat en la prestació dels serveis i els seu seguiment i avaluació. Així com la supervisió del correcte funcionament de l'equipament.

Estarà composta per una representació de les entitats usuàries de l'equipament i dels usuaris a títol individual.

El reglament de participació regularà la composició i funcionament de les mateixes.

els seu seguiment i avaluació. Així com la supervisió del correcte funcionament de l'equipament.

Estarà composta per una representació de les entitats usuàries de l'equipament i dels usuaris a títol individual a través d'un procés d'eleccions internes.

El reglament de participació regularà la composició i funcionament de les mateixes.

Processos de participació

Els processos de participació, són, com el seu nom indica, consultes a la ciutadania sobre aspectes o matèries concretes de la vida del municipi en els que es vulgui que la ciutadania faci sentir la seva veu o s'impliqui en el procés de presa de les decisions.

Els projectes i processos, són oberts a tota la ciutadania o a un segment poblacional concret, sectorial o territorial. Tenen un caràcter puntual, amb començament i final i seran fixats per "**l'Agenda Participativa**".

Malgrat tot, i sempre tenint en compte la capacitat administrativa i de recursos humans del consitori; tal com s'ha assenyalat en el punt anterior, és recomana a nivell general els següents temes:

- Processos de participació en si mateixos o de modificació de normatives municipals o sectorials.
- Actuacions municipals d'interès general de ciutat
- Actuacions municipals d'àmbit específic
- Planificació urbanística
- PUOS
- POUM
- Pla d'equipaments
- Plans d'actuació municipal
- Plans sectorials generals (violència de gènere, plans de joventut, plans d'igualtat, plans de convivència, plans de turisme, etc...)
- Continguts festes
- Definició i determinació dels projectes d'inversió
- Definició i determinació dels projectes de manteniment de l'espai públic.

Pressupostos participatius.

etc

A continuació s'apunta un esquema bàsic d'un procés de participació.

S'ha de tenir en compte que aquest esquema es pot fer més complex o més bàsic a voluntat en funció dels recursos, dels interessos i de la matèria a decidir. No és el mateix evidentment uns pressupostos participatius que l'elecció dels continguts d'una festa popular o la modificació d'un equipament.

Fase 1
Identificació propostes

Assemblees
Ciutadanes per zones i barris

Propostes Ajuntament i propostes ciutadanes

Elecció primeres propostes d'actuació
Elecció membres "grup Motor"
(2 per assemblea)

Fase 2
Aprovació actuacions

GRUP MOTOR: Fusió i ordenació propostes
Elaboració quadre resum

Campanya ciutadana:
Web, botigues, carpes, fulletons

Priorització ciutadania de les propostes

Grup Motor:
Fusió final i determinació actuacions

7.- Conclusions

Finalment, i a mode de conclusions i resum, farem una relació d'idees força contingudes en el document que creiem determinants per a la bona aplicació del Pla de Participació Ciutadana:

1er.- Condicions prèvies

Es necessari assolir determinades condicions prèvies a fi de que el pla pugui implementar-se amb totes les garanties:

Sense informació no hi ha participació:

- Impuls de polítiques de **Transparència informativa** de l'acció de govern i de la gestió de les actuacions municipals.
- Creació d'una **Oficina d'Atenció al Ciutadà**

Adequació de l'organització municipal per a afavorir la millora de la participació ciutadana a partir dels següents punts:

- Impuls a **la política de descentralització** de l'Ajuntament amb la **creació de dos Consells** desconcentrats: el de Cases i d'Alcanar Platja.
- Impuls a dinàmiques **de transversalitat i coordinació** entre àrees i equips municipals.

Elaboració o modificació **d'estructures reglamentàries** de l'Ajuntament

- Modificació del Reglament Orgànic Municipal (ROM)
- Elaboració d'un reglament municipal de participació ciutadana

2on.- Qui hauria de participar?

La idea principal de la política participativa de l'ajuntament és que l'essencial no és que tothom participi si no que tothom que vulgui participar pugui fer-ho.

Altres conceptes:

- **Quanta més participació més ciutadania: La participació és la millor escola de democràcia.**
- El target participatiu és **el conjunt de la població, tant la ciutadania associada com la no associada**
- **El Registre Ciutadà** ha de ser una de les bases on es sustenta les polítiques de participació d'Alcanar.

3.er.- En què es vol que es participi?

El principal instrument de la participació ha de ser "L'agenda de la participació ciutadana".

Aquesta agenda contindria tots aquelles actuacions que haurien de tenir contingut participatiu i definir així mateix l'abast i el nivell de la participació i els subjectes cridats a participar.

4art.- Estructura de la participació: Com s'ha de participar?

Es defineixen dos nivells de participació: **la participació formal** i **la participació puntual.**

Podríem definir la **participació formal** com aquella participació de caràcter periòdic, que s'implementa a partir d'estructures regulars de participació i que tenen un caràcter permanent i estable, funcionen a partir d'un reglament i tenen com a característica important que limiten la participació activa als membres que els componen.

Per Alcanar es proposen les següents estructures: formals de participació

- Consells Sectorials
- Consells de les Cases i Alcanar Platja
- Audiències Ciutadanes
- Comissions de Seguiment d'equipaments i serveis municipals.

Els **processos de participació**, són, com el seu nom indica, consultes a la ciutadania sobre aspectes o matèries concretes de la vida del municipi en els que es vulgui que aquesta faci sentir la seva veu o s'impliqui en el procés de presa de les decisions

Els projectes i processos, són oberts al conjunt de la ciutadania o a un segment poblacional concret, sectorial o territorial. Tenen un caràcter puntual, amb començament i final i seran fixats, amb caràcter general per "**l'Agenda Participativa**".

Cal recordar que tan el Pla de Participació com el Reglament de Participació són documents dinàmics als quals s'hi pot afegir contingut en forma de nous projectes de col·laboració veïnal, sempre i quan les capacitats administratives i els recursos humans de l'ajuntament ho permetin.

